

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

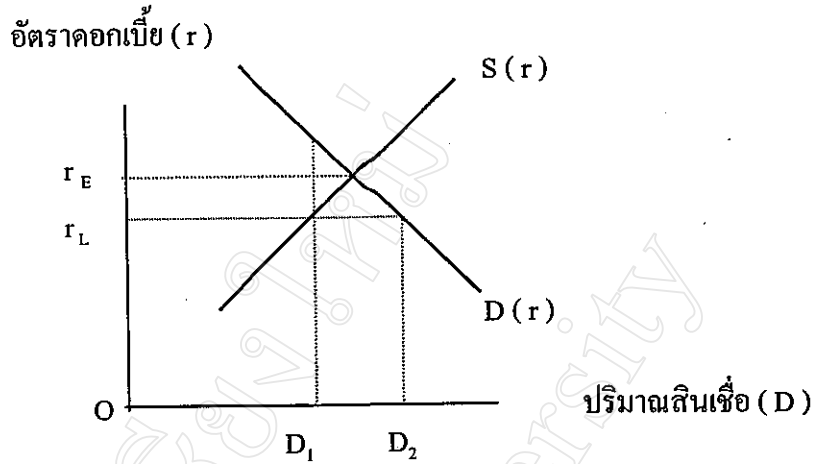
จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนอกระบบ มีผู้ทำการศึกษาวิจัยจำนวนน้อยที่อ้างอิงถึงทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์การเงิน ทั้งนี้เนื่องจากทฤษฎีดังกล่าวได้มีการพัฒนาการมาอย่างไม่ต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยขอเสนอหลักการทางวิชาการในเชิงของทฤษฎีดังนี้คือ

ทฤษฎีตลาดสินเชื่อ

Stiglitz & Weiss, 1981 ได้อธิบายว่า กลไกราคาในตลาดสินเชื่อทำงานต่างไปจากกลไกราคาในตลาดสินค้าทั่ว ๆ ไป คุณภาพในตลาดสินเชื่อปรากฏว่ามีความต้องการสินเชื่อมากกว่าความต้องการปล่อยสินเชื่อตามระดับอัตราดอกเบี้ยในสภาวะตลาดเงิน กล่าวคือ การที่ปริมาณความต้องการกู้มีมากกว่าปริมาณความต้องการให้กู้ ย่อมจะไม่มีผลทำให้ราคาของสินเชื่อ (ดอกเบี้ย) สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะการเสนอจ่ายดอกเบี้ยที่สูง มิได้เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ให้สินเชื่อยินดีให้สินเชื่อในปริมาณที่สูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม ฝ่ายผู้ให้กู้กลับมองว่าผู้ขอกู้ที่เสนอให้ผลตอบแทนสูงนั้น

คงจะนำเงินก้อนนั้นไปใช้ในกิจกรรมที่คาดว่าจะได้ผลตอบแทนสูงและมักที่จะมีความเสี่ยงสูง ทำให้โอกาสที่ผู้กู้จะไม่สามารถชำระหนี้ได้อันเนื่องจากการลงทุนล้มเหลวก็จะสูงตามไปด้วย ผู้กู้บางรายจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการชำระหนี้ทั้ง ที่มีได้เจตนาจะคดโกง นอกจากนั้นผู้กู้บางรายที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงจะมีแรงจูงใจให้มีเจตนาที่จะหลบหลีกการชำระหนี้ ถ้าหากผลประโยชน์จากการหลบหลีก มีค่อนข้างต้นสูงกว่าต้นทุนของการหลบหลีก¹⁴

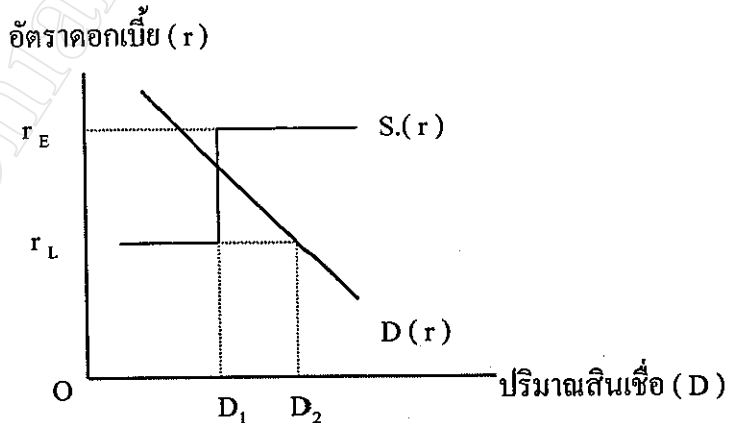
¹⁴ อัมมาร สยามวาลา, ก.พ. 2532. 153-156 สินเชื่อในชนบทไทย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

ภาพที่ 1 ตลาดสินเชื่อ : กรณีเป็นส่วนสินเชื่อ

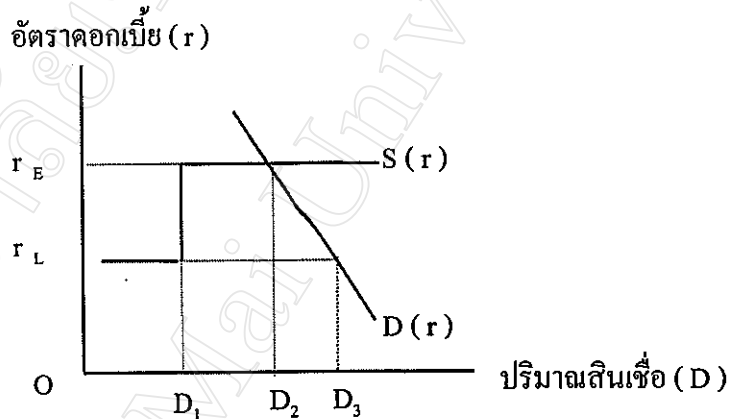
กลไกการทำงานของตลาดสินเชื่อ ที่แสดงในภาพที่ 1 $D(r)$ และ $S(r)$ เป็นอุปสงค์และอุปทานของสินเชื่อในตลาดเงินหนึ่ง ถ้าสินเชื่อในตลาดเงินมีลักษณะคล้ายตลาดสินค้าทั่วไป ราคาดุลยภาพหรืออัตราดอกเบี้ยจะเป็น r_E ที่ซึ่ง $D(r) = S(r)$ แต่พฤติกรรมของผู้ให้กู้ในตลาดเงินในระบบ จะไม่เพิ่มอัตราดอกเบี้ยนั้นไปจนถึงระดับ r_E หากแต่จะใช้อัตราดอกเบี้ยระดับหนึ่งต่ำกว่า r_E ณ ระดับที่ซึ่ง $D(r) > S(r)$ เช่น r_L ทั้งนี้เพื่อที่ผู้ให้กู้จะสามารถคัดเลือกผู้กู้ที่เป็นผู้กู้ชั้นดีได้นั่นเอง โดยจะปล่อยสินเชื่อเท่ากับ OD_1 ก่อปัญหาความต้องการสินเชื่อส่วนเกิน D_1D_2 สำหรับผู้กู้ที่อาจมีปัญหาด้านขนาดคุณลักษณะที่ผู้ให้กู้ต้องการ

กรณีดังกล่าวข้างต้นนี้ สรุปได้ว่าปริมาณเงินที่ผู้กู้ได้กู้ อาจไม่ใช่ปริมาณที่แสดงถึงขนาดความต้องการเงินกู้ของผู้กู้ ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยที่ปรากฏอยู่

ภาพที่ 2 อุปสงค์และอุปทานสินเชื่อของครัวเรือนที่ไม่พอเนื่องจากตลาดสินเชื่อในระบบ แต่ต้องการสินเชื่อในระบบอีก

ดั่งภาพที่ 2 $D(r)$ แสดงอุปสงค์ต่อสินเชื่อของครัวเรือนในขั้นต้นผู้ขอสินเชื่อจะสนใจแหล่งสินเชื่อในระบบซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยเพียง r_L ณ อัตราดอกเบี้ย r_L นี้ ผู้กู้จะมีความต้องการสินเชื่อเท่ากับ OD_2 แต่เนื่องจากผู้ให้กู้มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดขอเงินกู้ ทำให้ผู้กู้รายนี้ได้เงินกู้เพียง OD_1 ซึ่งน้อยกว่า OD_2 ส่วนของความต้องการที่ไม่ได้รับตอบสนองจากแหล่งสินเชื่อในระบบคือ D_1, D_2 แต่ผู้กู้รายนี้ก็ไม่สามารถได้รับเงินกู้ส่วนที่ขาดไปจากแหล่งสินเชื่อในระบบ ทั้งนี้เพราะอัตราดอกเบี้ยนอกกระบบ r_E สูงมากจนกระทั่งผู้กู้ไม่มีความเต็มใจหรือไม่มีความสามารถที่จะกู้ เขาก็จะไม่เพิ่มและจะจำกัดตนเองอยู่กับสินเชื่อจำนวน OD_1 ที่ได้รับจากแหล่งสินเชื่อในระบบเท่านั้น

ภาพที่ 3 อุปสงค์ และอุปทานสินเชื่อของครัวเรือนจากแหล่งสินเชื่อในและนอกระบบ

ณ อัตราดอกเบี้ยของตลาดสินเชื่อในระบบ r_L ผู้กู้รายนี้มีความต้องการสินเชื่อ OD_3 แต่ถ้าผู้กู้ได้รับเงินกู้ในระบบเพียง OD_1 ผู้กู้รายนี้จะหันไปกู้เพิ่มจากแหล่งสินเชื่อในระบบอีก D_1, D_2 ในอัตราดอกเบี้ยนอกกระบบ r_E แม้ว่าครัวเรือนนี้จะกู้ตลาดสินเชื่อทั้งในระบบและนอกระบบ ปริมาณสินเชื่อรวมที่เขาได้รับจะเป็นเพียง OD_2 ไม่ใช่ OD_3

2.2 การศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในประเทศที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้ในระบบในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา พบจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมีเอกสารทางวิชาการอยู่น้อยมาก เนื่องจากมีอุปสรรคเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล และองค์กรธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเงินกู้ในระบบ ดังกล่าว กล่าวโดยสรุปผลการศึกษาที่ผ่านมา มีรายละเอียด ดังนี้

เพื่อการอุปโภคบริโภคสำหรับประชาชนทั่วไป ดังนั้นระยะเวลาการกู้ยืมจึงไม่ยาวนาน ตั้งแต่การกู้ยืมระยะ 1 วัน จนถึงประมาณ 2 ปี แต่อาจมีกรณีพิเศษบางกรณีที่ระยะเวลาการกู้ยืมยาวกว่า 2 ปี โดยการกู้ยืมต่อไปเมื่อครบสัญญา (Roll Over) แต่ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับผู้ให้กู้ว่า ขณะนั้นตนเองมีความต้องการใช้เงินหรือไม่

ณัฐ ตาปสนันท์ (2528) ได้ทำการศึกษาตลาดเงินนอกระบบ เรื่องแชร์ส่วนบุคคล พบว่า ธุรกิจเงินนอกระบบประเภทแชร์ส่วนบุคคลเป็นการรวมกลุ่มกันในหมู่บุคคลซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่รู้จักคุ้นเคยกัน และมีจุดประสงค์ที่ต้องการเงินทุนสำหรับใช้จ่ายใช้สอยตามความจำเป็น จึงมีการลงทุนในลักษณะร่วมทุนกันด้วยจำนวนเงินที่ไม่สูงนัก และส่วนใหญ่จะเป็นรายได้ที่เหลือจากที่ต้องนำไปใช้จ่ายประจำวันอยู่แล้ว การร่วมทุนกันขึ้นเป็นวงแชร์ส่วนบุคคล กำหนดเป็นมูลค่าหุ้นแชร์ที่มีจำนวนหุ้นเท่ากับสมาชิกของวง และมักจะมีการชำระมูลค่าหุ้นแชร์ในลักษณะที่สอดคล้องกับวัฏจักรเวลาของรายได้ ผู้มีรายได้ต่ำมักจะเลือกเข้าร่วมวงแชร์ที่กำหนดมูลค่าหุ้นแชร์ต่ำ และผู้ที่มีรายได้สูงก็จะมีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมวงแชร์ที่กำหนดมูลค่าหุ้นแชร์ที่สูงขึ้นที่น่าสนใจได้แก่การที่ผู้เล่นแชร์ลงทุนในวงแชร์ส่วนบุคคลดวงหนึ่ง ๆ จำนวนหลายหุ้น หรือลงทุนในหลายวงแชร์ส่วนบุคคลในเวลาเดียวกัน ซึ่งอาจจะทำให้ผู้เล่นแชร์นั้นต้องรับภาระสูงในการจัดสรรรายได้ (ประจำ) มาลงทุนในวงแชร์ส่วนบุคคลด้วยการตัดทอนการใช้จ่ายที่จำเป็นบางอย่างลง

ธุรกิจแชร์ส่วนบุคคลมีผลกระทบต่อระบบการระดมเงินออมของสถาบันการเงินในระบบ เนื่องจากดึงรายได้ของส่วนที่บุคคลทั่วไป ควรจะนำไปฝากไว้กับสถาบันเหล่านี้ไปสู่การลงทุนในวงแชร์ นอกจากนี้ เมื่อผู้เล่นแชร์ประมวลแชร์ได้ มักไม่นิยมฝากเงินก้อนที่ประมวลได้ไว้กับสถาบันการเงินในระบบ หากแต่นำไปใช้จ่ายส่วนตัว หรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือใช้ลงทุนในทรัพย์สินถาวร หรือสิ่งมีค่าต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าแชร์ส่วนบุคคลจะมีผลกระทบต่อระบบการออมโดยรวม เพราะในที่สุดแล้วรายรับจากวงแชร์ส่วนบุคคลก็จะมาสู่ระบบการออมในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ผ่านหน่วยงานและวงจรธุรกิจต่าง ๆ

จุดด้อยของธุรกิจแชร์ส่วนบุคคลนั้นเหมือนกับธุรกิจเงินนอกระบบทั่วไป ก็คือมีความเปราะบางด้านความมั่นคงในโครงสร้างของธุรกิจเอง วงแชร์ส่วนบุคคลจัดตั้งขึ้นมาได้ก็ด้วยการอาศัยความเชื่อถือ ความไว้วางใจ ความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้บริหารวงแชร์ และผู้เข้าร่วมวงแชร์เป็นหลัก ซึ่งต่างกับตลาดเงินในระบบที่มีกลไกของภาครัฐบาลนานาฉบับประการเป็นต้นควบคุม และเป็นเครื่องมือค้ำประกัน อย่างไรก็ตาม ในช่วงเกิดวิกฤตการณ์สถาบันการเงินต่าง ๆ ระยะ 2 - 3 ปีที่ผ่านมา ทำให้บุคคลทั่วไป โดยเฉพาะผู้เล่นแชร์ระดับฐานะความมั่นคงของ

สถาบันการเงินในระบบบางธุรกิจลดต่ำกว่าความมั่นคงของธุรกิจแชร์ส่วนบุคคล คงมีแต่ระบบธนาคารเท่านั้นที่มีระดับความมั่นคงและน่าเชื่อถือสูงกว่า

ลักษณะเอกเทศประการหนึ่งของแชร์ส่วนบุคคลก็คือ ไม่มีความสัมพันธ์ในทางตรงต่อเครื่องมือทางการเงินของทางการเท่าใดนัก การกำหนดอัตราประมวลแชร์จะขึ้นอยู่กับความพอใจ และระดับความเร่งด่วนในการใช้เงินของผู้เล่นแชร์ ในขณะที่ความเคลื่อนไหวของโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของตลาดการเงินในระบบก็ไม่ผลกระทบต่อความเคลื่อนไหวในการเข้าร่วมลงทุนในธุรกิจแชร์ และการกำหนดอัตราการประมวลแชร์ ดังนั้น จึงเป็นการยากที่ทางการจะกำหนดหนทาง โดยอาศัยเครื่องมือทางการเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อควบคุม หรือบริหารธุรกิจเงินนอกระบบ ประเภทแชร์ส่วนบุคคลนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อระบบการเงินของประเทศในทางปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

เฟื่องฟ้า วัฒนเชียร และเนือทิพย์ ไหมแพง (2528) ได้ศึกษาพบว่าตลาดเงินนอกระบบคือแหล่งเงินกู้ยืมที่เกิดขึ้นเองตามความจำเป็นและความต้องการของสิ่งแวดล้อม ระเบียบกฎเกณฑ์ และข้อตกลงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่างนายทุน (ผู้ให้กู้) กับลูกค้า (ผู้กู้) ฉะนั้นจึงมีความยืดหยุ่นมากและมักไม่เป็นไปตามตัวบทกฎหมาย ดังนั้นเงินทุนที่เคลื่อนย้ายอยู่ในตลาดการเงินนอกระบบ มักจะถูกโอนจากผู้ให้กู้ไปสู่ผู้กู้โดยไม่ผ่านสถาบันการเงิน ประกอบไม่มีกฎหมายฉบับใดระบุว่าตลาดเงินนอกระบบเป็นสถาบันการเงิน เจ้าหน้าที่ทางการเงินหรือรัฐบาลจะเข้าไปตรวจสอบควบคุมการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดไม่ได้ เงินทุนที่เคลื่อนย้ายอยู่ในตลาดเงินนอกระบบนี้มีรูปแบบต่าง ๆ เช่น แชร์น้ำมัน แชร์ลูกโซ่ แชร์ดอกหัก แชร์ดอกตาม การเล่นขึ้นอยู่กับข้อตกลงของผู้เล่นในกลุ่มนั้น ๆ

กนกภรณ์ ฝ่ายจันทร์ (2528) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการขยายตัวของตลาดเงินนอกระบบว่า ตลาดเงินนอกระบบขยายตัวอย่างรวดเร็ว เพราะตลาดเงินในระบบไม่สามารถสนองความต้องการทางการเงิน และบริการให้แก่คนส่วนใหญ่ได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ 1) สถาบันการเงินอยู่ห่างไกลจากผู้ต้องการใช้เงิน ในขณะที่ตลาดเงินนอกระบบ เช่น นายทุนเงินกู้ พ่อค้า ฯลฯ มีอยู่เกือบทุกหนทุกแห่ง 2) การกู้เงินไม่ต้องผ่านกระบวนการที่ยุ่งยาก เมื่อต้องการจะกู้ก็สามารถไปติดต่อและได้เงินมาสะดวกกว่า ผิดกับสถาบันการเงินที่ต้องสอบถาม ตรวจสอบหลักฐานหรือหาบุคคลค้ำประกันให้ยุ่งยาก นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาปัญหาหนี้สูญที่อาจจะเกิดขึ้นได้กับคนที่ขอกู้หรือความเป็นไปได้ของจำนวนเงินที่จะให้กู้ 3) การจ่ายเงินชำระหนี้มีความยืดหยุ่นได้มากกว่าการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน 4) การกู้ยืมเงิน

ยังไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน เพียงแต่ทำสัญญากันทางวาจาหรือหนังสือสัญญา ซึ่งสอดคล้องกับผู้ต้องการเงินกู้ซึ่งปกติไม่มีหลักทรัพย์อยู่แล้ว 5) การกู้เงินจากตลาดนอกระบบอาศัยความเข้าใจกัน โดยไม่ต้องมีการตรวจสอบสินทรัพย์เหมือนตลาดเงินในระบบ 6) การกู้เงินจากตลาดเงินนอกระบบ สามารถนำมาใช้กับธุรกิจเฉพาะอย่างที่สถาบันการเงินไม่สนใจนัก หรือความต้องการใช้อย่างรีบด่วนในขณะนั้นรวมทั้งการกู้ยืมเงินในช่วงเทศกาลต่าง ๆ 7) ผลตอบแทนในการนำเงินไปปล่อยให้ผู้มีผลตอบแทนสูงกว่าที่ทางสถาบันการเงินให้แก่ลูกค้า จึงทำให้คนนิยมไปฝากเงินกับตลาดเงินนอกระบบเพียงเพื่อตอบแทนที่สูง ๆ เช่นเดียวกับการเล่นแชร์ การฝากเงินกับทรัสต์ที่ผิดกฎหมาย ฯลฯ 8) การล้มของสถาบันการเงินในปัจจุบัน โดยเฉพาะในปี 2526 มีการล้มของบริษัทเงินทุน ๆ จนทางการเพิกถอนใบอนุญาตไปแล้ว 7 แห่ง และสั่งควบคุมอีก 7 แห่ง ทำให้ประชาชนเสื่อมความเชื่อมั่นในสถาบันการเงิน และหันไปนิยมพึ่งพาแหล่งเงินทุนนอกระบบมากขึ้น

ศศิญา เอี่ยมละออ (2539) ได้ศึกษารูปแบบ วิธีดำเนินธุรกิจเงินกู้นอกระบบ และการใช้เงินกู้นอกระบบของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจเงินกู้นอกระบบ และกลุ่มผู้ถูกระหว่างปี พ.ศ. 2538 – 2539 วิเคราะห์ข้อมูล โดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

- 1) ธุรกิจเงินกู้นอกระบบเป็นแหล่งการเงินที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และความต้องการของสภาพแวดล้อม ระเบียบกฎเกณฑ์ ตลอดจนข้อตกลงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่าง “ผู้ขอกู้” กับ “ผู้ให้กู้” ธุรกิจเงินกู้นอกระบบเป็นตลาดการกู้ยืมเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว แต่ส่วนใหญ่เป็นระยะสั้น การกู้ยืมเงินนอกระบบในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด มีบทบาทค่อนข้างสูงต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดร้อยเอ็ด มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยรวม มีการดำเนินธุรกิจเงินกู้ควบคู่ไปกับอาชีพอื่น ๆ อาทิเช่น ร้านค้าขาย ร้านทอง ร้านขายของเบ็ดเตล็ด โรงสีข้าว พบว่า รูปแบบและวิธีดำเนินธุรกิจเงินกู้นอกระบบในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ที่ประชาชนนิยมมากที่สุดมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ เงินกู้รายวันและเงินกู้รายเดือน
- 2) สภาพการใช้ธุรกิจเงินกู้นอกระบบ พบว่าในการกู้ยืมเงินจากธุรกิจเงินกู้นอกระบบ จะเป็นการกู้เพื่อนำเงินไปใช้ในการบริโภคประจำวัน ซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก ชำระหนี้ การให้การศึกษาบุตร - ธิดา และหมุนเวียนในอาชีพ แต่ถ้าเป็นการกู้มาเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย รักษาพยาบาล จะกู้จากสถาบันการเงิน และได้พบสาเหตุที่ทำให้ผู้กู้ต้องพึ่งเงินกู้นอกระบบมากที่สุด คือความสะดวกรวดเร็ว ทนต่อการใช้ประโยชน์ ไม่ต้องมีหลักทรัพย์ในการค้ำประกันการกู้และวิธีการกู้ก็ไม่ยุ่งยาก

2.3 วิธีดำเนินการศึกษา

เนื่องจากทฤษฎีตลาดสินเชื่อบ้างต้น ไม่สามารถบ่งชี้ชัดได้ว่า อัตราดอกเบี้ยจะเป็นมูลเหตุจูงใจ ให้ผู้ประกอบการต้องปล่อยเงินกู้เพิ่มขึ้น และในขณะเดียวกันเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมในระบบสูงมาก จนกระทั่งตัวผู้กู้เองก็ไม่เต็มใจกู้หรือ ไม่สามารถจะกู้ได้ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ โดยแบ่งแยกรายละเอียดออกเป็น 2 ประเภทกล่าวคือ

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยผู้วิจัยได้จากการสังเกต และจัดทำแบบสอบถาม เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่จะเก็บข้อมูลในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เป้าหมาย คือ

กลุ่มผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจเงินกู้ยืมในระบบ โดยออกแบบสอบถามจำนวน 15 ราย ซึ่งจะสอบถามถึงข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ รูปแบบและวิธีดำเนินธุรกิจ

กลุ่มผู้กู้ (ผู้ใช้บริการ) เงินกู้ยืมในระบบ โดยออกแบบสอบถามจำนวน 170 ราย จำแนกตามลักษณะอาชีพประกอบด้วย อาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 60 ราย พนักงานบริษัท จำนวน 20 ราย อาชีพค้าขาย จำนวน 30 ราย อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 20 ราย อาชีพรับจ้างและกรรมการ จำนวน 30 ราย และอาชีพรับเหมาก่อสร้าง จำนวน 10 ราย ซึ่งจะสอบถามถึงข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ยืมในระบบ ได้แก่ แหล่งเงินกู้ จำแนกตามวงเงิน จำนวนครั้งที่เคยใช้บริการ อัตราดอกเบี้ยที่ต้องชำระ การนำไปใช้ประโยชน์ ลักษณะการชำระหนี้คืน เหตุผลการกู้ยืม และปัญหาการกู้ยืม

สำหรับการเลือกตัวอย่าง ผู้ประกอบการธุรกิจ จะใช้วิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ส่วนผู้กู้ (ผู้ใช้บริการ) จะใช้วิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามลักษณะอาชีพ และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละลักษณะอาชีพ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และผลงานค้นคว้าในอดีตถึงความจำเป็นมาของการประกอบธุรกิจเงินกู้ยืมในระบบ เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระ อันจะนำมาใช้ประกอบในการสร้างเครื่องวิจัย แหล่งข้อมูลที่จะไปศึกษาค้นคว้า มีดังนี้

- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยนเรศวร
- ห้องสมุดธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ
- เทศบาลนครเชียงใหม่

3 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและผลการตอบแบบสอบถาม ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ ข้อมูลด้านรูปแบบและวิธีการดำเนินธุรกิจเงินกู้ยืมในระบบ และข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการเงินกู้ยืมในระบบ มาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และแจกแจงความถี่ร้อยละ ซึ่งใช้คอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การนำเสนอรายงานผลการวิจัย